

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ФЛ

_____ Н. С. Саєнко
(підпис)

« ____ » _____ 2019 р.

СТИЛІСТИКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 7/III

**РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

підготовки	<u>бакалавра</u>
спеціальності	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська
форми навчання	<u>заочна</u>

Ухвалено методичною комісією
факультету лінгвістики
Протокол від _____ 2019 р. №
Голова методичної комісії
_____ С.В. Ібрагімова

« ____ » _____ 2019 р.

Робоча програма кредитного модуля «Стилістика сучасної української мови» 7/III для студентів факультету лінгвістики освітнього ступеня бакалавра спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська заочної форми навчання складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Стилістика сучасної української мови».

Розробник робочої програми:

доцент, канд. філол. наук Нечипоренко А.Ф.

(підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри української мови, літератури та культури

Протокол від 22.05.2019 року № 10

Завідувач кафедри

_____ О.П. Онуфрієнко

«___» _____ 2019 р.

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО перший (бакалаврський)	Назва дисципліни Стилістика сучасної української мови	Лекції 6 год.
Спеціальність 035 Філологія	Цикл загальної підготовки. Навчальні дисципліни базової підготовки	Практичні 2 год.
Освітня програма 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.055 Романські мови та літератури	Статус кредитного модуля вибірковий	Самостійна робота 52 год.
	Семестр <u> 5 </u>	
Форма навчання заочна	Кількість кредитів 2 (60)	Вид та форма семестрового контролю: залік, усний

Предмет навчальної дисципліни – стилістична система української мови, функції виражальних мовних одиниць у процесі мовлення залежно від мети, призначення, умов і сфери спілкування.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Стилістика сучасної української мови» у теоретичній частині доповнює такі кредитні модулі програми підготовки зі спеціальності 035, як «Сучасна українська мова» (2/III, цикл навчальних дисциплін соціально-гуманітарної підготовки (за вибором студентів), «Вступ до романо-германського мовознавства» (2/I, цикл навчальних дисциплін базової підготовки), «Порівняльна типологія» (6/I, цикл навчальних дисциплін базової підготовки).

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою кредитного модуля є формування у студентів *здатностей*:

- визначати мовленнєву системність стилів сучасної української мови, що утворюється в процесі мовленнєвої діяльності з мовного матеріалу під дією позамовних чинників;
- виділяти й пояснювати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів сучасної української літературної мови;
- застосовувати стилістичні прийоми, способи використання мовного матеріалу відповідно до умов і цільової настанови;
- оцінювати стилістичні можливості мовних засобів;
- свідомо добирати найдоцільніші фонетичні, лексичні, фразеологічні, словотворчі і граматичні засоби в усному та писемному мовленні відповідно до задуму, стилю й експресивно-емоційної спрямованості;

- редагувати різностильові тексти й конструювати стилістично довершений текст будь-якого стилю та жанру.

2.2. Основні завдання навчальної дисципліни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- теоретичних засад курсу;
- основних понять та категорій лінгвостилістики;
- витоків, формування і становлення функціональних стилів, основних етапів їх розвитку;
- стилістичних ознак мовних одиниць усіх рівнів;
- закономірностей функціонування української мови у різних сферах суспільного життя.

уміння:

- аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів;
- використовувати стилістичні засоби для ефективного усного та писемного мовлення;
- оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються;
- виконувати стилістичний аналіз тексту різностильової приналежності;
- диференціювати стилістичні помилки та виправляти їх.

3. Структура кредитного модуля

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практ.	СРС
1	2	3	4	5
Розділ 1. Стилїстика як розділ українського мовознавства				
Тема 1. Поняття і категорії стилїстики. Структура стилїстики	6	2		4
Тема 2. Стилїстична норма. Стилїстичні помилки	4			6
Разом за розділом 1	10	2		10
Розділ 2. Стилїстична система сучасної української мови. Стилїстика мовних одиниць				
Тема 1. Структура стилїстики: фоностилїстика, лексична та граматична стилїстика, стилїстичний синтаксис.	6	2		4
Тема 2. Характеристика функціональних стилів. Розмовний стиль	4			4
Тема 3. Стилїстичні ресурси художнього стилю української мови.	4			4
Тема 4. Мовностилїстична своєрідність публіцистики: жанрові різновиди	4			4

Тема 5. Конфесійний стиль мовлення, його місце і роль у стилістичній системі української мови.	4			4
Тема 6. Структурно-функціональні та стилетвірні особливості наукового стилю.	6			4
Тема 7. Мовленнєво-функціональна специфіка офіційно-ділового мовлення	4			4
Всього за розділом 2	34	2		28
Розділ 3. Стилїстика української мови та культура мовлення.				
Тема 3.1. Комунікативно-стилістичні якості мовлення	6	2		4
Тема 3.2. Українська риторична традиція.	4			4
Разом за розділом 3	10	2		8
Залік	8		2	6
Всього годин	60	6	2	52

4. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу
1	<p>Розділ 1. Стилїстика як розділ українського мовознавства та самостійна лінгвістична наука</p> <p><i>Лекція 1.</i> Українська лінгвостилїстика: розвиток та сучасні тенденції вивчення. Поняття й категорії стилїстики. Методологія і методи стилїстики. Структура стилїстики. Зв'язок стилїстики з іншими науками. Текст як категорія лінгвостилїстики. Ознайомлення з науковою діяльністю видатних українських мовознавців-стилїстів.</p> <p><i>СРС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Охарактеризувати сучасну стилїстичну лексикографію. Скласти бібліографічний опис. Визначити зміст та структура мовознавчих сайтів. <p><i>Література:</i> Мацько Л.І. Сидоренко О.М. Мацько О.М. Стилїстика української мови.: К.: «Вища школа», 2003. - С. 72-112.</p>
2	<p>Розділ 2. Стилїстична система сучасної української мови. Стилїстика мовних одиниць</p> <p><i>Лекція 2.</i> Структура стилїстики: фоностилїстика, лексична та граматична стилїстика, стилїстичний синтаксис. Стилїстичне використання лексичних засобів: багатозначність, синонімія, омонімія, паронімія. Стилїстика повнозначних та службових частин мови. Фоностилїстика. Образність. експресивність. Милозвучність.</p> <p><i>СРС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Суржик як явище сучасної української мови. Проаналізувати стилїстичні функції окремих лексико-семантичних класів слів у

	<p>різностильових текстах.</p> <p>3. Виконати фонетико-стилістичний аналіз поетичного тексту.</p> <p><i>Література:</i> Мацько Л.І. Сидоренко О.М. Мацько О.М. Стилістика української мови.: К.: «Вища школа», 2003. - С. 35-38.</p> <p>4.</p>
3	<p>Розділ 3. Стилістика української мови та культура мовлення.</p> <p><i>Лекція 3.</i> Комунікативно-стилістичні якості мовлення. Культура усного та писемно мовлення. Унормованість як ознака літературної мови, варіативність норм.</p> <p><i>СРС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи коректури та редагування. 2. Історія становлення українського правопису. 3. Укласти текст доповіді на задану тему. <p><i>Література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мацько Л.І. Сидоренко О.М. Мацько О.М. Стилістика української мови.: К.: «Вища школа», 2003. - С. 411-422. 2. Стилістика сучасної української мови /за ред. О.Д.Пономарева. – К.: „Либідь”, 1993.- С.165-220.

5. Практичні заняття

Основні завдання практичного заняття – оволодіти знаннями про поняття стилістики, стилістичну норму; спрямовувати роботу студентів на творче опрацювання мовного матеріалу, орієнтувати на глибше осмислення стилістичної структури текстів, формувати поняття про стилістичну взаємодію мовних одиниць різних рівнів, сприяти виробленню вмінь використовувати мовні засоби відповідно до теми, мети та сфери спілкування

№	Назва теми заняття
1	Комунікативно-стилістичні якості мовлення. Підвищення рейтингу. Залік

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
Розділ 1. Стилістика як розділ українського мовознавства та самостійна лінгвістична наука		
1	<p>Стилістична норма та її реалізація у текстах різностильового характеру.</p> <p>Стилістичні помилки як порушення стилістичних норм.</p> <p>Лексикографічні джерела.</p> <p><i>Література:</i> Культура фахового мовлення: Навч. посіб./ за ред. Н.Бабич. – Чернівці: Книги –XXI, 2005. – С. 38-42.</p> <p><i>СРС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Укласти перелік лексикографічних видань з лінгвостилістики. 2. Законспектувати наукову статтю, присвячену проблемам стилістичних помилок з видання «Дивослово». 	6
Розділ 2. Стилістична система сучасної української мови. Стилістика мовних одиниць		
2	<p><i>Художній стиль.</i> Природа фігур та тропів, сфери їх творення.</p> <p><i>Література:</i></p>	4

	<p>Мацько Л.І. Сидоренко О.М. Мацько О.М. Стилїстика української мови.: К., «Вища школа», 2003. - С. 247-256, 318-327.</p> <p><i>СПС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лексико-стилїстичний аналіз художнього (поетичного) тексту. 2. Стилїстичні прийоми у художньому тексті. 	
3	<p>Конфесійний стиль: переклад Біблії українською мовою. Сучасна українська богословська термінологія: від історичних традицій до нових концепцій. МКР.</p> <p><i>Література:</i></p> <p>Мацько Л.І. Сидоренко О.М. Мацько О.М. Стилїстика української мови.: К., «Вища школа», 2003. - С. 319-367.</p> <p><i>СПС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконати лексико-стилїстичний аналіз релігійного тексту. Визначити виражальні засоби. 2. Схарактеризувати біблейну афористику. 	
4	<p>Конфесійний стиль: переклад Біблії українською мовою. Сучасна українська богословська термінологія: від історичних традицій до нових концепцій. МКР.</p> <p><i>Література:</i></p> <p>Мацько Л.І. Сидоренко О.М. Мацько О.М. Стилїстика української мови.: К., «Вища школа», 2003. - С. 319-367.</p> <p><i>СПС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконати лексико-стилїстичний аналіз релігійного тексту. Визначити виражальні засоби. 2. Схарактеризувати біблейну афористику. 	4
5	<p>Мова засобів масової інформації, сучасні тенденції розвитку. Семантичні процеси у лексиці ЗМІ. Інноваційні явища у мові преси. Особливості медіатекстів.</p> <p><i>Література:</i></p> <p>Мацько Л.І. Сидоренко О.М. Мацько О.М. Стилїстика української мови.: К., «Вища школа», 2003. - С. 270-282.</p> <p><i>СПС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Схарактеризувати особливості мовлення інтернет-видання. Скоригувати тексти рекламних оголошень у засобах масової інформації. 	4
6	<p>Мовні особливості текстів ділового спрямування. Усна форма комунікації в діловій сфері. Виступ. Мовностильова організація тексту ділового документа. Етикет ділових паперів. МКР.</p> <p><i>Література:</i></p> <p>Мацько Л.І. Сидоренко О.М. Мацько О.М. Стилїстика української мови.: К., «Вища школа», 2003. - С. 256-270.</p> <p><i>СПС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з сучасними стандартами оформлення ділової документації. 2. Ділова документація. Правила укладання. 	4
7	<p>Стилїстика про ідіостиль та ідіолект. Стилї викладу. Риторична школа.</p> <p><i>Література:</i></p> <p>Мацько Л.І. Сидоренко О.М. Мацько О.М. Стилїстика української мови.: К.: «Вища школа», 2003. - С. 164-178.</p> <p><i>СПС:</i></p>	4

	1. Схарактеризувати особливості ідіомовлення сучасних письменників (на вибір) 2. Видатні українські оратори	
--	--	--

7. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтинг студента з кредитного модуля «Стилістика сучасної української мови» складається з балів, що він отримує за:

- 1) 2 експрес-контролі;
- 2) залік

Систему рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання див. у Додатку А.

8. Методичні рекомендації

Основне завдання кредитного модуля полягає у набутті знань щодо стилістичних особливостей сучасної української літературної мови і виробленні умінь і навичок застосування їх на практиці при підготовці матеріалів різних жанрів, наукових досліджень. Професійна підготовка лінгвіста-перекладача передбачає старанну роботу зі словом як головним об'єктом навчання і як основним засобом передачі інформації і скрупульозне дотримання стилістичних норм сучасної української літературної мови, формуванні культури мовлення, тобто в забезпеченні вміння змістовно і грамотно (на всіх виучуваних рівнях – фонетичному, лексичному, словотворчому, правописному та стилістичному) обмінюватися думками.

Проведення лекцій та практичних занять з кредитного модуля "Стилістика сучасної української мови" доцільно здійснювати з впровадженням нових форм і методів, зокрема інтерактивних методів з окремих тем замість академічних з метою уникнення пасивного сприйняття інформації студентами. Такі заняття дадуть змогу поєднати керівну роль викладача з високою активністю студентів на основі використання сучасних технологій, наприклад, презентацій, а також допоможуть викладачеві забезпечити зручне і наочне викладення виучуваного матеріалу. Для реалізації такого методу проведення занять необхідними забезпечити технічними засобами.

Практичні заняття можуть проводитися також із використанням проектного методу та методу рольової гри.

9. Рекомендована література

9.1. Базова

1. Мацько Л. І. Стилістика української мови: підруч. [для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; [ред. Л. І. Мацько] – К.: Вища школа, 2005. – 462 с. – Режим доступу – http://litmisto.org.ua/?page_id=7116

2.2. Допоміжна

1. Стилістика сучасної української мови /за ред. О.Д.Пономарева. – К.: „Либідь”, 1993. – 248с. – Режим доступу – <http://www.twirpx.com/file/252131/>

2. Дудик П.С. Стилістика української мови: Навч. посіб./П.С. Дудик. – ВЦ «Академія», 2005. – 356 с. Режим доступу - <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>

3. Культура фахового мовлення: Навч.посіб./ за ред. Н.Бабич. – Чернівці, Книги –XX1, 2005. – 572 с. – Режим доступу – <http://www.weboborona.net/ogot/babich-nadiya-denisivna-kultura-fahovogo-ac.html>.

4. Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч.посіб./Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу – <http://ua.convdocs.org/download/docs>

5. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови) / С. Я. Єрмоленко. – К.: Довіра, 1999. – 431 с.

9. Інформаційні ресурси

1. <http://ulif.mon.gov.ua> (Електронні термінологічні словники. Структура і принципи роботи інформаційно-лінгвістичної системи “Український лінгвістичний портал” МОНМС України)
2. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
3. <http://dict.linux.org.ua> (Проект англійсько-українського словника технічних термінів)
4. <http://slovo.ridne.net> (Електронні версії словників термінографічної серії *Слово Світ*)
5. <http://www.slovnyk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
6. <http://r2u.org.ua>; <http://krym.linux.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
7. <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
8. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія)
9. www.dssu.gov.ua (Держспоживстандарт України)
10. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_structure.htm (Організаційна структура, концептуальні засади і напрями діяльності Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології (ТК СНТТ))
11. www.ukrndnc.org.ua (ДП “УкрНДНЦ”)
12. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> (законодавство України)
13. www.msu.kharkov.ua/tc (Галузевий термінологічний центр)
14. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
15. <http://pravopys.vlada.kiev.ua> (Інтернет-сторінка, присвячена мовним питанням)
16. www.domivka.net/forum/archive/index.php/t-6037.html (Р. Рожанківський. Синтаксично-стилістичні риси науково-технічної мови);

Уся література знаходиться у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського, у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі УМЛК, у системі «Електронний КАМПУС».